

MALTA

QORTI TAL-APPELL (Sede Inferjuri)

**ONOR. IMHALLEF
LAWRENCE MINTOFF**

Seduta tad-9 ta' Ottubru, 2024

Appell Inferjuri Numru 11/2024 LM

Matthew Degiorgio (K.I. nru. 34481M)
(*'l-appellant'*)

vs.

Air Malta p.l.c. (C 2685)
(*'is-soċjetà appellata'*)

Il-Qorti,

Preliminari

1. Dan huwa appell magħmul mir-rikorrent **Matthew Degiorgio (K.I. nru. 34481M)** [minn issa 'l quddiem 'l-appellant], mid-deċiżjoni mogħtija fit-23 ta' Frar, 2024 [minn issa 'l quddiem 'id-deċiżjoni appellata] mit-Tribunal Industrijali [minn issa 'l quddiem 'it-Tribunal], li ddeċieda t-talbiet tar-rikorrent fil-konfront

tas-soċjetà intimata **I-Air Malta p.l.c. (C 2685)** [minn issa 'l quddiem 'is-soċjetà appellata'], kif ġej:

"Wara li t-Tribunal eżamina u evalwa d-dikjarazzjoni tal-każ, testimonjanzi, dokumenti u sottomissionijiet tal-partijiet u wara konsiderazzjoni ta' dawn, it-Tribunal, wara li ħares lejn l-elementi tal-każ fit-totalità u l-komplessità tagħhom, jiddeċiedi li r-rikorrent kaptan Matthew Degiorgio kien terminat mix-xogħol ingustament u għalhekk mhux skont il-liġi.

Kumpens

It-Tribunal jordna kumpens mingħand is-soċjetà għar-rikorrenti ta' tmenin elf, sitt mijha u erbgħa u disgħin euro (€80,694) li jitħallsu fi żmien sitt ġimgħat minn din id-deċiżjoni.

Dan motivat kif ġej;

<i>Dħul totali tar-rikorrenti għas-sena 2019 folio 980</i>	<i>€112,294</i>
<i>Differenza minn dan is-salarju għas-salarju mal-Wizz Air sottomissionijiet</i>	
<i>Para 66</i>	<i>€31,600</i>
<i>Salarju kurrenti tal-appellant għal sena sħiħa</i>	<i>€80,694</i>
<i>Total ta' kumpens</i>	<i>€80,694</i>

L-ispejjeż tal-kawża għad-debitu tas-soċjetà intimata jiġifieri I-Air Malta p.l.c.

It-Tribunal jiddikjara I-każ magħluq."

Fatti

2. Ir-rikorrent spjega li huwa kien ġie impjegat mas-soċjetà intimata bħala bdot (*Junior First Officer*) permezz ta' kuntratt ta' impjieg indefinite, b'effett mill-10 ta' Ottubru, 2001. Sussegwentement, il-kariga tiegħu mal-istess kumpannija inbidlet għal dik ta' *First Officer* b'effett mit-12 ta' Frar, 2002. Eventwalment ir-rikorrent laħaq *Captain/Commander*, b'effett mit-3 ta' Diċembru, 2018. Ir-rikorrent qal li huwa dejjem qeda d-dmirijiet professjonali tiegħu b'mod

impekkabbli, u anki rċieva *commendation letters* mis-soċjetà appellata bħala rikonoxximent għax-xogħol eżemplari mwettaq minnu. Qal li l-kundizzjonijiet tal-impieg tal-bdoti mas-soċjetà intimata huma regolati minn Ftehim Kollettiv iffirmat bejn l-*Association of Airline Pilots Malta (ALPA)* u s-soċjetà appellata fis-26 ta' Jannar, 2018. Qal ukoll li huwa membru ta' ALPA, u sar membru tal-Kumitat Eżekuttiv ta' din l-Assocjazzjoni fl-1 ta' Mejju, 2017, filwaqt li fl-2018 ġie maħtur Viċi President tagħha, liema kariga huwa baqa' jokkupa sa Settembru 2020. Ir-rikorrent qal li permezz ta' avviż tas-7 ta' April, 2020, is-soċjetà intimata kienet infurmat lil ALPA u lid-Direttur Ĝenerali tar-Relazzjonijiet Industrijali u tal-Impieg, bl-intenzjoni tagħha li tiddikjara s-sensji kollettivi *ai termini* tar-Regolamenti dwar Sensji Kollettivi (Harsien tal-Impieg) (L.S. 452.80), fejn is-soċjetà intimata indikat li kellha l-ħsieb li tittermina l-impieg ta' mijja u tmien (108) bdot, u li fuq il-kotba tagħha żżomm biss sitta u għoxrin (26) bdot. Ir-rikorrent qal li huwa kien il-*porta voce* tal-Kumitat tal-ALPA waqt il-laqgħat li saru bejn il-membri tal-Kumitat Eżekuttiv ta' ALPA u s-soċjetà intimata. Qal li waqt dawn il-laqgħat li saru wara li ġew itterminati l-impieg ta' disgħa u sittin (69) bdot, huwa kien suġġett għal atteġġjament ostili u intimidatorju, u għal numru ta' kummenti ingurjuži, anki abbaži tat-twemmin politiku tiegħu, liema kummenti kienu maħsuba biex iwaqqgħu l-kredibbiltà tax-xogħol kontinwu li huwa għamel f'ALPA sabiex jiġu salvagwardjati l-impieg tal-membri tagħha. Ir-rikorrent qal li permezz ta' komunikati identiči, is-soċjetà intimata infurmat lil disgħa u sittin (69) bdot, anki lilu, li l-impieg tagħhom kien ser jiġi tterminat b'effett minn nofs il-lejl u minuta tat-8 ta' Ġunju, 2020. Qal li t-terminazzjoni ta' dawn l-impieg saret b'konsegwenza tal-proċeduri ġudizzjarji abbinati mal-Mandat ta' Inibizzjoni numru 659/2020 TA, u tad-digriet relattiv mogħti mill-

Qorti fir-rigward. Qal li d-deċiżjoni li jiġi tterminat l-impieg ta' disgħa u sittin (69) bdot, ġiet ikkomunikata lill-persuni affettwati minkejja li n-negozjati bejn ir-rappreżentanti tal-impiegati u l-principali kienu għadhom pendent, u minkejja li ċ-Chairman tal-kumpannija kien ta l-kelma tiegħu li l-kumpannija ma kinitx ser tiproċedi bis-sensji pendent negozjati ġoddha dwar il-futur tal-kumpannija, liema diskussionijiet fil-fatt kienu nbdew f'Ġunju tal-2020, u kellhom ikunu koperti minn *Non-Disclosure Agreement* ippreżentat lill-membri tal-Kumitat Eżekuttiv ta' ALPA. Qal li d-deċiżjoni li jiġi tterminat l-impieg ta' numru ta' bdoti, ttieħdet ukoll minkejja li waqt laqgħa li saret ġewwa l-Berġa ta' Kastilja fil-preżenza tar-rikorrent, il-Prim Ministro daklinhar irrikonoxxa l-eżistenza u l-validità tal-ftehim li kien ġie ffirmat bejn il-Gvern ta' Malta u ALPA fis-26 ta' Jannar, 2018, u li permezz tiegħu l-Gvern kien ta garanzija ta' xogħol f'Malta u garanzija ta' *take home pay* lill-piloti, skont il-kundizzjonijiet emergenti mill-Ftehim Kollettiv. Qal li waqt dik l-laqgħa, il-Ministru responsabbi mis-soċjetà intimata kien iddikjara wkoll li ma kienx hemm il-ħsieb li jsiru dawn is-sensji kollettivi, kif ukoll li l-kundizzjonijiet ta' impieg regolati b'dan il-Ftehim Kollettiv huma "*kompetittivi*".

3. Ir-rikorrent qal ukoll li tul in-negozjati, ALPA kemm-il darba kienet irrilevat l-irritwalità u n-nuqqas ta' siwi legali tal-proċedura mibdija mis-soċjetà intimata *ai termini* tar-Regolamenti dwar Sensji Kollettivi, anki permezz ta' Protest Ġudizzjarju (numru 87/2020), fejn ALPA kienet invokat formalment u ġudizzjarjament id-drittijiet tagħha naxxenti mill-Att dwar l-Impiegi u r-Relazzjonijiet Industrijali (Kap. 452), ir-Regolamenti dwar Sensji Kollettivi (Harsien tal-Impiegi) (L.S. 452.80), ir-Regolamenti dwar Dritt għal Informazzjoni u Konsultazzjoni mal-Impiegati (Leġislazzjoni Sussidjarja 452.96), l-artikoli 6, 21,

24 u 29 tal-Karta Soċjali Ewropea, tal-Artikolu 27 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, kif ukoll l-Artikolu 11 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem u l-Libertajiet Fundamentali. Ir-rikorrent qal li s-soċjetà intimata naqset milli tottempera ruħha mal-obbligu tagħha li tikkonduċi konsultazzjonijiet li jkopru kif jistgħu jiġu evitati s-sensji kollettivi jew it-tnaqqis ta' numru ta' impjegati milqutin minn tali sensji, u biex jimmītigaw il-konsegwenzi tagħhom, kif ukoll minħabba li l-kumpannija naqset milli tipprovdi lil ALPA b'informazzjoni idoneja u suffiċjenti *ai termini* tar-Regolament 6 tal-istess Regolamenti, b'mod li l-Assoċjazzoni setgħet titqies li verament qiegħda tissalvagwardja l-interessi tal-impjegati tagħha.

4. Ir-rikorrent qal ukoll li minkejja li l-kumpannija kienet qalet li kienet ser tipprovdi lil ALPA b'lista tal-persuni li ser ikunu affettwati bl-imsemmija sensji, tali lista qatt ma kienet ġiet mgħoddija lil ALPA. Qal ukoll li kien biss tliet ġimġħat wara li ġie tterminat l-impieg tal-persuni affettwati b'din id-deċiżjoni, li l-kumpannija bagħtet l-imsemmija lista lil ALPA, u dan minkejja li din il-lista kienet intbagħtet lid-Direttur Ĝenerali tar-Relazzjonijiet Industrijali u tal-Impieg fis-16 ta' April, 2020. Qal iżda li din il-lista ma kinitx tipprospetta t-tkeċċija ta' 69 bdot u ż-żamma mal-kumpannija ta' 62 bdot ieħor, iżda kienet tindika li ser jinżammu biss fl-impieg 26 bdot. Qal li l-ALPA qatt ma ngħatat lista li tindika ż-żamma ta' 62 bdot fl-impieg u t-terminazzjoni ta' 69 bdot, akkumpanjata bil-kriterji utilizzi u applikati mis-soċjetà intimata fit-teħid tad-deċiżjoni tagħha. Qal li għalhekk is-soċjetà intimata naqset fl-obbligu tagħha li tqiegħed lil ALPA f'pożizzjoni li ssemmha leħinha għar-rigward tal-klassifikazzjoni tal-bdoti in kwistjoni, għar-rigward tal-għażla u tal-el-ġibbiltà għall-istess lista, u għar-rigward tal-applikazzjoni tal-prinċipju *Last-In-First-Out*. Qal li dan huwa nuqqas

ta' trasparenza u ta' kontabilità bi ksur tad-drittijiet proċedurali li kellhom jiġu akkordati lir-rappreżentanti tal-impiegati sabiex dawn ikunu jistgħu jaqdu r-rwol tagħhom.

5. Ir-rikorrent qal li fil-fatt is-soċjetà intimata pproċediet bis-sensji kollettivi, u ppreżentathom bħala *fait accompli*, u għalhekk mingħajr ma kkunsidrat kienx hemm rimedji alternattivi għall-membri ta' ALPA. Ir-rikorrent spjega li b'żieda ma' dan kollu, is-soċjetà intimata naqset milli tidħol f'diskussionijiet dwar l-għażla tal-kriterji u tal-konsiderazzjonijiet li kellhom jiġu utilizzati fit-teħid tad-deċiżjoni tagħha, u fil-mod kif ġew identifikati l-bdoti li setgħu jew li kellhom jinżammu fl-impieg tagħha. Qal li waqt laqgħa li saret fl-4 ta' Mejju, 2020, ftit jiem biss qabel ġie fi tmiemu l-perijodu originali ta' konsultazzjoni, rappreżentanti tas-soċjetà intimata kienu stqarru li l-ħsieb originali tal-kumpannija kien inbidel, u li kien ser jinżammu numru ta' bdoti fuq il-kotba tagħha ekwivalenti għal 62 *Full-Time Equivalent*. Qal li minkejja dan, il-kumpannija għażlet li tmur lura minn dan il-ħsieb u fil-fatt żammet biss 62 bdot fl-impieg, li huma ekwivalenti għal 57.5 *Full-Time Equivalent*. Qal li għalhekk id-deċiżjoni tas-soċjetà intimata li tittermina l-impieg tiegħu ittieħdet bi ksur tad-dikjarazzjonijiet u tal-parametri li hija kienet ikkomunikat fl-4 ta' Mejju, 2020, u dan għaliex bl-applikazzjoni tal-kriterji tal-*Full-Time Equivalent*, huwa kien jikkwalifika sabiex jinżamm fl-impieg mas-soċjetà intimata. Ir-rikorrent qal ukoll li s-soċjetà intimata naqset milli tipprovdi spjegazzjoni rigward l-is-korrettezzi fl-indikazzjoni tal-*work load/flying time* ta' numru ta' impiegati indikati fil-lista mgħoddija lil ALPA, u dan minħabba li hemm numru ta' bdoti li huma *medically grounded*, u oħrajn li jwettqu l-*flying duty* tagħhom fuq baži ta' *reduced hours* jew li jokkupaw karigi tekniċi jew amministrattivi mal-kumpannija. Ir-rikorrent

qal li s-soċjetà intimata, b'mod opportunist u predatorju, ħadet vantaġġ mis-sitwazzjoni u miċ-ċirkostanzi prevalenti sabiex tisforza u timponi tibdil fid-drittijiet spettanti lill-membri ta' ALPA skont il-Ftehim Kollettiv viġenti, liema tibdil ma kienx neċċesarju għażż-żamma tal-impiegati membri tal-istess Assoċjazzjoni, u li ma kienx proporzjonat fiċ-ċirkostanzi. Ir-rikorrent qal ukoll li s-soċjetà intimata naqset milli tidħol f'diskussionijiet sabiex jintlaħaq ftehim dwar il-kumpens li għandhom jitħallsu l-impiegati affettwati. Ir-rikorrent qal li t-terminazzjoni tal-impieg tiegħu mas-soċjetà intimata lilu kkawżalu danni u preġudizzju għall-karriera tiegħu, partikolarment għaliex kellu jfittex impieg alternattiv barra l-pajjiż, tilef il-grad tiegħu bħala *Captain/Commander*, u ser ikollu jħallas ammont konsiderevoli ta' flus sabiex ikun jista' jzomm il-liċenzja ta' bdot.

6. In vista tal-predett, ir-rikorrent talab lit-Tribunal jiddikjara li t-terminazzjoni tal-impieg tiegħu mas-soċjetà intimata, tammonta għal tkeċċija ingusta; jordna lis-soċjetà intimata terġa' timpjega lir-rikorrent taħt il-kundizzjonijiet u l-benefiċċji li kien suġġett għalihom qabel id-data tat-terminazzjoni tiegħu mill-impieg; fin-nuqqas tal-akkoljiment tat-tieni talba, jew f'każ li ma jkunx possibbli li din it-talba tiġi milquġħha, jillikwida l-kumpens dovut lilu skont dak li jipprovd i-l-artikolu 81(2) tal-Kap. 452 tal-Liġijiet ta' Malta, u jordna lis-soċjetà intimata tħallas l-ammont hekk likwidat.

7. Is-soċjetà intimata ħadet il-pożizzjoni li l-impieg tar-rikorrent ġie tterminat għal raġuni ta' *redundancy* ġenwina, u mhux b'mod diskriminatorju, u għalhekk dan ma jistax jikkostitwixx tkeċċija ingusta. Is-soċjetà intimata qalet li r-rikorrent għamel numru ta' allegazzjonijiet, inkluż meta jsemmi t-twemmin

politiku tiegħu sabiex jallega li huwa safra diskriminat, imma fil-każ odjern kien hemm raġuni ġenwina li wasslet għat-terminazzjoni tal-impieg tar-riorrent minħabba *redundancy*. Qalet li filwaqt li l-oneru tal-prova li t-tkeċċija tar-riorrent mill-impieg kienet għal raġunijiet gewni, jinkombi fuqha, huwa r-riorrent li jrid jipprova li kien hemm diskriminazzjoni miegħu, kif jallega. Qalet ukoll li l-allegazzjoni li kien hemm nuqqas ta' osservanza ta' ligħiġiet u obbligi oħra m'hija tal-ebda rilevanza għal dawn il-proċeduri, għaliex anki jekk ir-riorrent jipprova b'success dak li qiegħed jallega, dan ma jista' qatt iwassal għal sejbien ta' tkeċċija ingħusta. Qalet ukoll li t-Tribunal m'għandux is-setgħa jew il-kompetenza li jiddeċiedi dwar tali lanjanzi.

8. Is-soċjetà intimata qalet li bħal-linji tal-ajru kollha madwar id-dinja, hija kienet milquta b'mod negattiv ħafna waqt il-pandemja tal-COVID-19. Qalet li kien hemm xħur fejn titjiriet kummerċjali kien pprojbiti, kien hemm nuqqas drastiku fin-numru ta' passiġġieri, u kien hemm miżuri restrittivi fuq l-ivvjaġgar bejn pajjiż u ieħor. Qalet li hija kellha tieħu miżuri konkreti f'kull qasam operattiv tagħha għaliex ma kinitx tiflaħ għall-piż tas-salarji kollha meta l-introjtu tagħha kien naqas drastikament. Żiedet tgħid li hija għamlet dak kollu li setgħet sabiex iżżomm lill-impiegati tagħha kollha fl-impieg, u ħadet numru ta' miżuri li kien jinkludu tibdil fil-ftehim kollettiv. Imma hija ma setgħetx tasal għal ftehim mal-union tal-bdoti, minkejja li kien hemm perijodu ta' sittin (60) ġurnata għall-konsultazzjoni. Qalet li l-proposti li saru minnha kienu maħsuba biex kull bdot jinżamm fuq il-kotba tal-kumpannija, u sabiex jonqos il-piż finanzjarju u piżiġiet oħrajn li jirrigwardaw l-operat u r-relazzjonijiet industrijali, imma ladarba ma nta lahaq l-ebda ftehim, hija kellha tagħti s-sensji lil 69 bdot, li jsarraf fi tnaqqis ta' €5.3 miljun fis-sena f'salarji biss. Is-soċjetà intimata qalet li n-numru ta' bdoti

meħtiega minnha huwa fid-diskrezzjoni tagħha, abbaži tal-prospetti tas-suq u tal-iskeda li tkun ser topera. Qalet li meta r-rikorrent isemmi 62 *Full-time Equivalent*, dan kien in-numru kkalkolat minnha sabiex hija setgħet tibqa' topera r-rotot li kienu ppjanati dak iż-żmien.

9. Is-soċjetà intimata qalet li l-impieg tar-rikorrent ġie tterminat minħabba *redundancy*, u għalhekk l-istorja li għandu r-rikorrent magħha, u l-mod kif huwa wettaq xogħlu tul is-snin, m'huwa ta' ebda rilevanza. Qalet li hija qatt m'allegat li r-rikorrent ma kienx jaqdi dmiru sewwa. Qalet ukoll li jekk ġewx segwiti r-rekwiżiti tar-regolamenti dwar l-informazzjoni u konsultazzjoni jew dawk dwar sensji kollettivi, huwa wkoll irrelevanti. Is-soċjetà intimata qalet li mhuwiex minnu li hija naqset milli tosserva xi obbligu procedurali impost fuqha bil-ligi. Qalet li filwaqt li n-nuqqas ta' ħarsien ta' obbligli procedurali għandu konsegwenzi specifici, dan m'għandu qatt iwassal biex *redundancy* ġenwina tiġi annullata. Is-soċjetà intimata qalet li hija marret lil hinn mill-obbligli tagħha skont ir-regolamenti dwar l-informazzjoni u konsultazzjoni, u dawk li jirregolaw is-sensji kollettivi, u l-konsultazzjonijiet li żammet kienu effettivi, tant hu hekk li hija kienet irrevediet il-pożizzjoni originali tagħha biex tibqa' tipprovd i-l-ogħla livell ta' servizz, biex tkun vijabbli u biex iżżomm fl-impieg numru akbar ta' impiegati milli kien orīginarjament ipprospettat. Qalet li mhuwiex minnu li hija kienet qiegħda taħbi xi fatti minn ALPA jew mir-rikorrent innifsu, iżda kienet qiegħda tara kif tagħmel biex iżżomm kemm jista' jkun impiegati magħha.

10. B'riferiment għall-ftehim li r-rikorrent jgħid li kien iffirmsat bejn il-Gvern ta' Malta u ALPA fis-26 ta' Jannar, 2018, is-soċjetà intimata qalet li hija ma kinitx parti f'dan il-ftehim, u fi kwalunkwe każ tali ftehim m'għandu l-ebda rilevanza

Iadarba l-allegazzjoni tar-rikorrent hija li kien hemm tkeċċija ingusta. Qalet li l-Gvern ta' Malta huwa azzjonist ewljeni tagħha, imma d-dirigenza tal-kumpannija hija fdata fil-bord tad-diretturi u fit-tim tal-*management* eżekuttiv.

11. Is-soċjetà intimata qalet li lanqas l-ilment tar-rikorrent dwar il-fatt li ma kien hemm ebda ftehim dwar il-kumpens li għandu jitħallas minnha lill-bdoti, ma jnaqqas xejn mir-raġuni għalfejn l-impieg tar-rikorrent ġie fi tmiemu. Qalet li din hija kwistjoni kuntrattwali u lanqas taqa' fil-kompetenza tat-Tribunal Industrijali, iżda jekk xejn taqa' taħt il-kompetenza tal-Qrati Ċibili. Qalet li meta hija bagħtet tinnotifika lid-Dipartiment tal-Impiegji u Relazzjonijiet Industrijali (id-DIER) dwar il-ħsieb tagħha li tagħti sensji kollettiiv, hija kienet ittrattat din il-kwistjoni u esprimiet il-fehma tagħha li ma kienx hemm lok fejn jingħata kumpens ulterjuri, għajr għal dak obbligatorju skont il-liġi, u dan in vista taċ-ċirkostanzi finanzjarji xejn feliċi li kienet għaddejja minnhom. Qalet ukoll li ALPA lanqas biss għamlet talba sabiex il-partijiet jidħlu f'diskussjoni dwar kumpens ulterjuri *ai termini* tal-artikolu 43.4 tal-ftehim kollettiv.

Id-Deċiżjoni Appellata

12. Permezz tad-deċiżjoni mogħtija fit-23 ta' Frar, 2024, it-Tribunal laqa' t-talba tar-rikorrent li t-tkeċċija tiegħu mill-impieg kienet ingusta, u llikwida l-kumpens li għandu jitħallas lilu fl-ammont ta' €80,694, u wara li għamel is-segwenti konsiderazzjonijiet:

"Konsiderazzjonijiet

It-Tribunal kelli quddiemu kaž fejn ir-rikorrenti lmenta li ġie mkeċċi ingustament mill-impieg tiegħu għaliex ingħata s-sensja meta hu qed jallega li ma kellux ikun inkluż fil-lista ta' 69 bdot issensjati skont l-informazzjoni mogħtija mill-kumpannija. Ma' dan

iżid li l-kumpannija appellata naqset li tforni informazzjoni effettiva lir-rikorrent tramite l-employee representative li minħabba f'hekk żvantaġġatu milli jagħmel l-aħjar proposti lill-kumpannija biex isalva l-impieg tiegħi.

Min-naħha l-oħra l-kumpannija appellata ssostni li s-sensji mogħtija kienu ġenwini, applikat il-prinċipju tal-last in first out skont il-liġi, kif ukoll segwiet ir-regolamenti 452.80 tal-liġijiet ta' Malta kif ukoll irrispettat il-ftehim kollettiv fis-seħħi meta saru s-sensji. Il-kumpannija żżid li f'ebda ħin ma kien hemm xi diskriminazzjoni mill-kumpannija fil-konfront tar-rikorrent.

Terminazzjoni u notifika ta' sensja (redundancy)

It-Tribunal ried jibda billi jħares lejn il-fatturi li jikkostitwixxu sensja – ‘redundancy’.

Kap. 452 tal-Liġijiet ta' Malta ma jagħtix definizzjoni ta' sensja “redundancy” iżda l-gurisprudenza Maltija u barranija toffri għarfien sostanzjali dwar dan.

Selwyn Law of Employment 21st Edition para 18.13 jgħid li:

“A dismissal shall be for reason of redundancy if it is wholly or mainly attributable to:

- (a) The fact that the employer has ceased, or intends to cease, to carry on that business for the purpose for which the employee was employed; or
- (b) The employer has ceased or intends to cease to carry on that business in the place where the employee was employed; or
- (c) The fact that the requirements of that business for employees to carry out work of a particular kind, or for them to carry out that work in the place where there were so employed, have ceased or diminished or are expected to cease or diminish.

Ma' dan irid jingħad li l-piż tal-provi li s-sensji kienu ġenwini jaqgħu fuq il-prinċipal.

Ref – Selwyn Law of Employment 21st Edition para. 18.12

Covid 19 u l-effett fuq il-kumpannija

L-esponenti soċjetà tirrileva li l-operat tal-kumpannija kien ġie stultifikat minħabba l-pandemija tal-Covid-19 u għalhekk kellhom jittieħdu mizuri mill-awtoritat jiet. It-tnaqqis fl-operat ma kienx rizultat ta' xi deċiżjoni li ttieħdet mill-kumpannija imma xorta waħda kellha tirriorganizza l-operat tagħha mill-ġdid bħala reazzjoni għall-bidla ta' taħt fuq fis-suq u tfassal pjan biex l-operat jibqa' ħaj kemm iddum il-pandemija u jkun vijabbi wara li tkun għaddiet.

Tant li fir-rigward tal-impiegati, dan il-pjan fisser illi minħabba tnaqqis fl-operat il-kumpannija ma kellhiex bżonn il-bdoti kollha li kienu impiegati magħha dak iż-żmien. Għalhekk, il-kumpannija kellha tiġbed żewġt iħbula – min-naħha waħda kellha tipprova ssalva l-operat tagħha, u mill-oħra tipprova ssalva kemm jista' jkun impiegati

biex taqdi l-iskeda tal-operat waqt il-pandemija u tkun kapaci tirreaġixxi immedjatament f'każ ta' żieda fix-xogħol hekk kif ittaffi l-pandemija. Ref sottomissionijiet tas-soċjetà parra 10, 11, 12, 13.

Min-naħha l-oħra r-rikorrent ma jikkontestax il-bżonn li jsiru s-sensji imma jilmenta dwar il-klassifikar ta' dawk identifikati biex jingħataw is-sensji u n-nuqqas ta' informazzjoni min-naħha tas-soċjetà li minħabba f'hekk, żvanta ġġidu milli jagħmel il-każ tiegħu mal-kumpannija appellata. Sottomissionijiet verbali paġna 5.

Id-Dipartiment tal-Impjieg iu r-Relazzjonijiet Industrijali approva l-bidu tal-proċess ta' konsultazzjoni dwar is-sensji proposti mis-soċjetà – Ref. Folio 55 u aktar tard anki approva l-estensjoni tal-perijodu ta' konsultazzjoni għal 30 jum ieħor – Ref. Folio 785.

L-evidenza hija ċara biżżejjed biex it-Tribunal jikkonkludi li l-proposta għat-terminazzjoni tal-impjieg minn mas-soċjetà minħabba raġuni ta' redundancy kienet waħda ġenwina. Ma' dan wieħed iżid li f'każijiet ta' sensji l-fatt li r-raġuni kienet waħda ġenwina mhux biżżejjed. Id-deċiżjoni tas-sensji ma tridx biss tkun waħda ġenwina imma ġusta wkoll. Għalhekk it-Tribunal għadda biex jissindika l-elementi li jikkostitwixxu tkeċċija ġusta skont il-liġi.

L-ghoti tas-sensji skont il-liġi

Il-prospett ta' sensji hija sitwazzjoni diffiċli ħafna kemm għall-impjegati kif ukoll għall-prinċipal. F'dawn iċ-ċirkostanzi l-prinċipal irid joqgħod attent ħafna biex jimmaniġġja sitwazzjoni bħal din b'ħafna sensittivit u solidarjetà biex ikun minimizzat kemm jista' jkun l-impatt negattiv fuq dawk milquta filwaqt li jassigura s-sostenibbiltà tan-neozju.

Għalhekk, l-importanza li s-sensji mhux biss iridu jkunu ġenwini imma wkoll ġusti skont il-liġi. Il-liġi sussidjarja 452.80 tpoġġi s-segwenti obbligi fuq il-prinċipal li jkun irid isegwi meta jkun fi ħsiebu jwettaq sensji kollettivi:

1. Jgħaddi lir-rappreżentanti tal-ħaddiemha l-informazzjoni rilevanti kollha
2. Jagħti r-raġunijiet għas-sensji
3. Jgħaddi n-numru ta' impjegati li hemm il-ħsieb li jingħataw is-sensja
4. Jgħaddi n-numru tal-impjegati li normalment tempjega l-kumpannija
5. Jagħti l-kriterji li jkunu qed jiġu proposti biex fuqhom issir l-għażla ta' dawk li jingħataw is-sensja
6. Jagħti d-dettalji dwar il-kumpens dovut minħabba l-ghoti tas-sensji
7. Jindika l-perijodu li tulu se jingħataw is-sensji

Selwyn jelabora li:

Although a redundancy situation may be grounds for dismissal, it does not follow that such a dismissal will automatically be fair.

Fil-każ ta' Williams vs Compair Maxam Ltd, it-tribunal tal-impiegji Ingliz stabilixxa s-segwenti ħames prinċipji ta' prattika tajba ta' relazzjonijiet industrijal:

- a. The employer will give as much warning as possible of impending redundancies so as to enable trade unions and employees to consider alternative solutions and seek alternative employment.
- b. The employer will consult with the unions as to the best means by which the desired objective can be achieved with as little hardship as possible. In particular, the criterion for selection should be agreed, and the actual selection should be made in accordance with the criterion.
- c. The criterion for selection should not depend solely on the opinion of the person making the selection, but should be one which can be objectively checked.
- d. The employer must ensure that the selection is made in accordance with that criterion and will consider and representations made.
- e. The employer will ascertain whether there is any alternative employment which can be offered.

Ref – Selwyn Law of Employment 21st Edition para. 18.41.

Għalhekk it-Tribunal ried mhux biss iħares lejn l-obbligi legali kollha li jikkostitwixxu tkeċċija ġusta imma ukoll, kif dawn l-obbligi ġew applikati fiċ-ċirkostanzi partikolari ta' dan il-każ. Ma' dan it-Tribunal irid iħares lejn il-mod kif il-prinċipju tar-raġonevolezza, iġifieri jekk prinċipal tipiku kienx iġib ruħhu bl-istess mod quddiem sitwazzjoni bħal din, kienx applikat.

L-esponenti soċjetà tirrileva li l-kumpannija kienet;

- (i) Ĝustifikata li tħabbar is-sensji minħabba riduzzjoni fl-operat tal-kumpannija sal-punt li kellha iktar impiegati milli kellha bżonn;
- (ii) Segwiet l-obbligi tagħha u d-drittijiet tal-bdoti meta ħabbret l-intenzjoni li jsiru s-sensji u tat l-informazzjoni kollha li kien hemm bżonn, żammet laqgħat u anki għamlet kontro-proposti meta saru xi proposti mill-ALPA; iddiskutiet u kkonsultat mal-kumitat eżekuttiv tal-ALPA, tant illi kienet anki rriduċiet in-numru ta' bdoti li kien orīginarjament maħsub li jiġu terminati permezz tas-sensji;
- (iii) Uriet li tant qed tipprova żżomm il-bdoti fl-imjieg illi kompliet tiddiskuti anki wara li s-sensji saru effettivi.

Ref sottomissionijiet tal-appellata soċjetà para 25.

Is-soċjetà appellata żżid li hi tat l-informazzjoni kollha mitluba mil-liġi. Ref sottomissjonijiet tas-soċjetà para 65 u tassertja li mkien ma hemm fil-liġi li l-prinċipal irid jgħaddi xi lista tal-impiegati li turi liema impiegati ser jiġu terminati u dawk li ser jibqgħu fl-impieg – ref sottomissjonijiet tas-soċjetà para 66 (b).

Min-naħha l-oħra, ir-rikorrenti jargumenta li fil-verità ma kienx hemm process ta' konsultazzjoni effettiva għaliex jallega vjolazzjoni tal-obbligi tal-kumpannija intimata li tottempra ruħha mal-obbligi sostantivi naxxenti mir-regolamenti 452.80 b'mod li ġew leżi d-drittijiet tal-employee representatives, kif ukoll dawk tar-rikorrenti nnifsu. Ir-rikorrenti jallega ukoll applikazzjoni skorretta tal-informazzjoni li l-kumpannija intimata, għażżelet li tipprovd i lill-employee representatives qabel u waqt il-periodu ta' konsultazzjoni, liema applikazzjoni ssarrfet fl-eżekuzzjoni tar-rikorrent mill-parametri indikati mill-kumpannija stess u għaldaqstant, fit-terminazzjoni tal-impieg tiegħu.

Ir-rikorrenti jilmenta li s-soċjetà għaddiet lista ta' dawk li kienu ser jiġu ssensjati lid-DIER nhar is-16 ta' April, 2020 imma mhux lill-employee representatives. Dan minkejja li s-soċjetà wegħdet li tagħmel dan meta avżat lid-DIER nhar is-7 ta' April, 2020 li kien fi ħsiebha tagħti s-sensji. Ir-rikorrenti kompla jilmenta li l-lista propria li finalment intużat biex isiru s-sensji ingħatat lill-employee representatives wara li ngħataw is-sensji meta skont ir-rikorrenti, is-soċjetà kellha l-obbligu li tagħmel dan qabel u mhux wara li saru s-sensji.

Konsultazzjoni

Huwa stat ta' fatt illi s-soċjetà appellata intlaqtet minn sitwazzjoni bla preċedent li affettwat serjament in-neozju u anki l-viabilità u s-sostenibbilità tagħha. Għalhekk quddiem sitwazzjoni incerta u li tinbidel minn jum għal ieħor kellha tieħu deċiżjonijiet pjuttost drastici fosthom is-sensji kollettivi. Iżda minkejja li s-sensji kollettivi huwa l-kuntest ta' dan il-każ, xejn ma jnaqqas mill-fatt li dan il-każ jirrigwarda l-interessi ta' ħaddiem partikolari. Għalhekk xorta jibqgħalu d-dritt li ċ-ċirkostanzi partikolari tiegħu jkunu kkonsidrati, f'dan il-każ jekk it-terminazzjoni tal-impieg tiegħu, saritx b'mod ġust skont ir-regolamenti tal-kap. 452.80.

Kien hemm laqgħa tal-24 ta' Marzu, 2020 bejn l-unjins u s-senior management fejn tħabbru miżuri fid-dawl tal-pandemja u segwita minn ittra lid-DIER fejn talbu l-approvazzjoni tad-dipartiment biex jiddaħħlu l-miżuri msemmija. Saret laqgħa oħra fit-2 ta' April, 2020 mingħajr konklużjoni materjali. Fis-7 ta' April, 2020 tħabbru s-sensji mill-kumpannija u bdew il-konsultazzjonijiet ufficijali.

Filwaqt li s-soċjetà, f'dan l-istadju bikri pprovdiet l-informazzjoni dwar il-kriżi tal-pandemja u anki elenku tal-miżuri li kienet qed tiproponi, iż-żmien ta' diskussjoni kif mifhum fil-liġi sussidjarja 452.96, partikolarment art. 4(2) kien pjuttost qasir biex ikun

utli fiċ-ċirkostanzi. Min-naħha l-oħra t-Tribunal jifhem ukoll li f'ċirkostanzi straordinarji u volatili, konsultazzjoni effettiva hija sfida u filwaqt li tibqa' obbligu, min-naħha l-oħra certu ħeffa fil-proċess m'għandux jitqies nuqqas ta' rieda biex tikkonsulta. Ref sottomissionijiet tas-soċjetà para 9. Ref. MDG 7-8 folios 735-738.

Wara li tħabbru s-sensji kien hemm iżjed laqgħat bejn id-9 ta' April, u l-1 ta' Ĝunju, 2020. Is-soċjetà tgħid li kien hemm konsultazzjoni tant li l-kumpannija kienet anke rċeviet proposti u suġġerimenti dwar il-proposti originali tal-kumpannija liema proposti ddiskutithom mar-rappreżentanti tal-impiegati. Tant li s-soċjetà għamlet anki kontro-proposti – Ref sottomissionijiet tas-soċjetà para 113 – 114.

L-ALPA ilmentat li l-maniġment ma kienx interessa jiddiskuti l-garanzija tax-xogħol mogħtija mill-Gvern u anki għall-fatt li s-soċjetà riedet tiddiskuti l-kundizzjonijiet tax-xogħol fid-dawl tal-križi imma ukoll għall-futur tal-kumpannija. L-assocjazzjoni dehrilha li ma kienx il-mument għal talba bħal din u minflok in-negozjati kellhom jiffukaw esklusivament fuq il-mod kif setgħu jiġu eliminati s-sensji. L-ALPA ilmentat ukoll li s-CEO ma kienx il-persuna li kien qed imexxi l-laqgħat u anqas ikun preżenti għan-negozjati mal-ALPA.

It-Tribunal irid ifakk li l-garanzija tax-xogħol ingħatat mill-Gvern indipendentement mill-kumpannija liema arranġament, l-ALPA kienet kuntenta bih. Għalhekk is-soċjetà kellha kull raġun tirrifjuta li tiddiskuti l-garanzija tax-xogħol anki jekk dan l-istrument kien fattur prinċipali fl-istrateġija tan-negozjar tal-ALPA. Ref sottomissionijiet tas-soċjetà para. 16.

Ilment ieħor tal-ALPA kien il-fatt li l-maniġment ried jiddiskuti l-kundizzjonijiet tax-xogħol fid-dawl tal-križi tal-avjazzjoni u t-tħejjijiet tal-kumpannija biex tirristruttura bil-ħsieb ta' sostenibbilità għall-futur. Huwa raġonevoli li meta jkun iffaċċjat b'sitwazzjoni ta' križi, prinċipal iħares lejn u jiddiskuti mal-unjins il-possibilità ta' tnaqqis fl-ispejjeż marbuta mal-payroll u kundizzjonijiet oħra. Il-liġi sussidjarja 452.96 tgħid b'mod čar li:

- (4) The employer must provide the information and consultation representatives with information on:
 - (b) the situation, structure and probable development of employment within the undertaking and on any anticipatory measures envisaged, in particular, where there is a threat to employment within the undertaking.

Għalhekk kellha raġun is-soċjetà intimata tintroduċi dan l-aspett fin-negozjati mal-ALPA u ma tillimitax lilha nnifisha biss għas-sensji.

It-Tribunal ukoll ifakkar li l-partijiet għandhom il-libertà kollha li jaħtru lil min iridu biex jirrapreżentahom waqt in-negozjati. Tant li meta l-manġment għamel kummenti dwar ir-rapprezentanti tal-ALPA waqt diskussionijiet li saru wara s-sensji, l-ALPA ġustament ilmentat dwar dan mal-maniġment. F'dan ir-rigward, il-prinċipju jgħodd għaż-żewġ naħat u s-soċjetà kellha d-dritt ma tibgħatx lis-CEO biex imexxi n-negozjati mal-Unjin.

Saru aktar laqgħat f'4, 6, 12, 18 ta' Mejju, 2020 u anki laqgħa mal-Prim Ministru fl-14 ta' Mejju. Saret ukoll laqgħa fl-1 ta' Ĝunju maċ-chairman tal-kumpannija fejn l-ALPA tgħid li c-chairman qalilhom li l-kwistjoni prinċipali ma kinux is-salarji imma l-iskema ta' irtirar mix-xogħol kmieni. L-ALPA tgħid li č-chairman kien qalilhom ukoll li l-kumpannija ma kinitx ser tipproċedi bis-sensji fid-dawl tal-pjanijiet ġodda għall-kumpannija. Hawn il-partijiet iffirmsaw non-disclosure agreement u fit-tieni laqgħa maċ-chairman fit-2 ta' Ĝunju saret mingħajr il-preżenza tal-avukati.

Minkejja dawn il-laqgħat ebda ftehim ma kien intlaħaq u fil-5 ta' Ĝunju, 69 bdoti kienu notifikati mill-kumpannija li l-impieg tagħhom kien ser ikun itterminat f'nofs il-lejl tat-8 ta' Ĝunju, 2020. Ma' dan 30 kaptan ieħor irċieva avviż tad-demotions tagħhom għal first officers.

It-Tribunal ifakkar li r-regolamenti tal-liġi sussidjarja 452.96(3)(2) jgħid ċar li:

When defining or implementing practical arrangements for information and consultation, the employer and the employees' representatives shall work in a spirit of cooperation and with due regard for their reciprocal rights and obligations, taking into account the interests both of the undertaking and of the employees.

Il-laqgħat bejn is-soċjetà appellata u l-ALPA kienu karakterizzati minn atmosfera ta' suspetti f'xulxin li fixklet serjament it-tifitxja għal soluzzjonijiet effettivi. Dan renda kull negozjati, diffiċċi wiśq biex iwasslu għal rizultati mixtieqa. It-Tribunal irid ifakkar fl-importanza kbira li l-investiment kontinwu fir-relazzjonijiet industrijali huma bħal flus fil-bank li jiswew ħafna meta l-partijiet jiġu ffaċċjati bi kriżi li teħtieg ħidma konġunta biex tkun megħluba b'succcess.

Kunċett tal-Full-Time Equivalent

Fl-industrija tal-avjazzjoni jitħaddem il-kunċett ta' full-time equivalent jiġifieri sis-ġħat meħtieġa ta' pilotaqgħ effettiv biex titħaddem l-iskeda ta' titjiriet tal-kumpannija. Is-soċjetà appellata tistqarr li riedet iżżomm l-ekwivalenti ta' 62 pilota full-time ingaġġat għalkemm iżżejjid li minkejja dan effettivament riedet iżżomm dak in-

numru li kellha bżonn biex taqdi l-iskeda anke jekk finalment ma jagħmlux l-ekwivalenti ta' 62 bdot full-time. ref sottomissionijiet tas-soċjetà para 73.

Min-naħha l-oħra, ir-rikorrenti jelmenta li l-kumpannija effettivament spiċċat żammet inqas bdoti biex tkopri dawn is-sigħat.

Dan l-argument, it-Tribunal se jindirizzah aktar 'il quddiem imma f'dan l-istadju ried iħares jekk effettivament il-principju tas-62 full-time equivalent kienx il-kejl li s-soċjetà użat biex qatgħet il-linja bejn dawk issensjati u dawk li nżammu fl-impieg.

It-Tribunal mhux se jidħol fil-persentaġġi li s-soċjetà allokat għax-xogħol effettiv ta' kull bdot għaliex hija l-prerogattiva tal-kumpannija kif torganizza s-sigħat tal-ħaddiema tagħha. F'dan is-sens it-Tribunal jaqbel mas-soċjetà li d-deċiżjoni ta' kemm jinżammu bdoti fl-impieg hija waħda operazzjonali bbażata fuq l-iskeda ppjanata Ref MDG 28 folio 847. Iżda ġialadarba l-full-time equivalent ikun stabbilit dan isir kejl importanti li bih tkun evalwata l-implementazzjoni ġusta tas-sensji.

Il-korrispondenza li għaddiet bejn is-CEO il-Kaptan Clifford Chetcutti u l-Kaptan Kevin Camilleri f'isem l-ALPA datati 28 ta' Ottubru, 2018 jagħmlu referenza għal 6.2 full-time equivalent bħala standard tal-industrija anke jekk dan l-istandard jista' jvarja skont it-tip u t-tul ta' vjaġġi li jsiru. Ref. MDG 29A u 29B folio 852.

Il-full-time equivalent isir referenza għalih fid-dokument tas-soċjetà appellata MDG 31 folio 860 fejn f'paragrafu 7 jindika li l-full-time equivalent sa' jonqos minħabba l-COVID 19 u għalhekk kienu rakkmandati s-sensji. Ref. MDG 31 folio 860.

Fil-preżentazzjoni li s-soċjetà għamlet nhar l-4 ta' Mejju, 2020 kienet indikat lill-ALPA li kien fi ħsiebha tħaddem 4 ajruplani fix-xitwa u ħamsa fis-sajf u b'fattur ta' 6.2 għal kull ajruplan u għalhekk kien sejkollha bżonn 31 bdot u 31 first officers. Ref. MDG 31A folio 882.

Is-soċjetà żżid li hi żammet biżżejjed piloti biex topera l-iskeda tagħha ta' ħames ajruplani. Ref folio 836. Minkejja dan għas-soċjetà l-full-time equivalent ivarja skont l-istess skeda.

L-ALPA fil-minuti li pproduċiet bid-data tal-4 ta' Mejju, 2020 Ref. Folio 611 iċ-Chief Financial Officer jikkonferma ż-żamma ta' 62 Full-time equivalent Ref. Folio 613.

F'laqqha oħra bejn il-kumpannija u l-ALPA nhar is-6 ta' Mejju, 2002 il-konsulent legali tas-soċjetà jistqarr li jekk ma jintlaħaqx ftehim mal-Unjin, il-kumpannija kienet se tagħti s-sensji lill-piloti kollha filwaqt li żżomm l-ekwivalenti ta' 62 pilota. Folio 616.

Fis-seduta tas-17 ta' Settembru, 2020, il-kap tar-riżorsi umani tas-soċjetà jikkonferma li l-kumpannija kienet infurmat lill-ALPA li kienet se żżomm l-ekwivalenti ta' 62 pilota. Iżid li mhux kollha kienu se jkunu fil-produzzjoni. Ref. 497

Għalhekk it-Tribunal jikkonkludi li s-soċjetà użat il-fattur 6.2 bħala standard għat-titjiriet tagħha u imxiet ma' dan l-istandard biex tistabbilixxi s-sigħat tal-full-time equivalent ta' 62 bdot li kellha bżonn biex tħaddem l-iskeda tagħha wara s-sensji. Għaldaqstant kien il-kejl li s-soċjetà użat biex taqta' l-linja bejn dawk li ġew terminati u dawk miżmuma.

Talba qħal-lista ta' dawk issensjati

L-ALPA tilmenta li s-soċjetà naqset li tipprovdi lista tal-piloti li kienet se tissensja minkejja li kienet wegħdet li tagħmel dan fl-ittra tas-7 ta' April, 2020. Ref. MDG 12 folio 758. Il-Unjin tfakkar li l-uniku lista li qatt irċeviet mingħand is-soċjetà tul il-process ta' konsultazzjoni kienet il-lista li rċeviet nhar id-9 ta' April, 2020 magħżula skont is-sinjorità tal-bdoti Ref JG. 10, MDG 27 folio 845-846 fejn ir-rikorrenti huwa kklassifikat fin-numru 110. Skont ir-rikorrenti, din il-lista kienet sorted skont id-date of last engagement u mhux skont 'seniority in the relevant class' Ref folio 774. Għalhekk ma kinitx ta' utilità għaliha biex tifhem il-kriterji applikati għas-sensji.

Min-naħha l-oħra fix-xhieda tiegħu l-uffiċjal tad-DIER ikkonferma li d-dipartiment kien irċieva l-unika lista tiegħu fis-16 ta' April, 2020 seduta tal-25 ta' Ġunju, 2021 Ref folio 356 u 472. Din il-lista li kienet tikklassifika lir-rikorrenti fis-67 post kienet inbagħtet permezz ta' emejl mill-kap tar-riżorsi umani tas-soċjetà ikkupjata lid-direttur tad-DIER u lill-konsulent legali tagħha u lis-CEO tas-soċjetà, iżda mhux lill-ALPA. Ref folio 365 pg. 26.

"ma hemmx l-ALPA inkluża" Ref folio 366 pg. 276

Fl-1 ta' Lulju, 2020 l-ALPA rċeviet lista li kopja tagħha marret ukoll għand id-DIER Ref JG 13, MDG 20-21 folio 804 fejn ir-rikorrenti kien ikklassifikat fis-67 post. Fis-7 ta' Lulju, 2020 ġiet reġistrata tilwima industrijali mill-ALPA bbażata tal-fatt li l-kumpannija naqset li tipprodu l-lista finali ta' dawk li ġew issensjati, flimkien mal-kriterji li ntużaw għall-għażla.

Fid-9 ta' Lulju, 2020 l-ALPA irċeviet lista oħra Ref JG 14 MDG 28 folio 845-850 li għal darba oħra tikklassifika lir-rikorrenti fis-67 post. Fis-16 ta' Lulju, 2020 l-istess assoċjazzjoni kitbet lis-soċjetà Ref MDG 26 folio 835 tilmenta li filwaqt li lista bħal din qatt ma kienet ippreżentata lill-ALPA matul il-perijodu ta' konsultazzjoni fakkret lill-kumpannija fil-wegħda li kienet tat li se żżomm fl-impieg numru ta' bdoti li jammontaw għal sigħat ekwivalenti ta' 62 bdot full-time. Fl-istess ittra l-ALPA titlob

kjarifika partikolari għal dawk ikklassifikati mill-post 63 sa 70. Ref folio 704 liema klassifika kienet tinkludi lir-rikorrenti.

Is-soċjetà tgħid li hi pprovdiet lista tas-seniority f'April, 2020 u targumenta li dan kien bizzżejjed kemm għaliex il-liġi ma titlobx għot i ta' listi u anqas ma kien rilevanti għall-kaz, għaliex fil-klassifikazzjoni s-soċjetà mxiet kemm mal-ftehim kollettiv art. 43(4) u anki mal-liġi kap. 452 (36)(4).

It-Tribunal jinnota li hemm differenza materjali bejn lista li hija sorted skont id-data tal-ingaġġ fl-impieg u lista sorted skont l-appointment fil-klassi partikolari li fiha kien qed isiru s-sensji. Il-lista tas-seniority mgħoddija lill-ALPA fid-9 ta' April, 2020 Ref 191 kienet tikklasifika lir-rikorrenti fil-110 post filwaqt li dik mgħoddija lid-DIER sebat ijiem wara fis-16 ta' April, 2020 kienet tikklasifika lir-rikorrenti fis-67 post Ref 51. Kien tibdil sinifikanti fil-klassifika u t-Tribunal jistaqsi għaliex is-soċjetà għażlet li ma tgħaddix kopja ta' din il-lista? Għaliex l-ALPA kellha tistenna sal-1 ta' Lulju, 2020 biex takkwista kopja tagħha? Għażla bħal din kienet biss tagħti spjega čara u turi trasparenza tad-deċiżjoni tas-soċjetà filwaqt li tnaqqas id-dubji.

Relevanza u s-sustanza tal-lista

It-Tribunal ġares ukoll lejn ir-rilevanza u s-sustanza tal-ilment tar-rikorrent meta jgħid li għax kien priv mill-informazzjoni sab ruħhu żvantagġġat biex jagħmel proposti favur il-kaz tiegħu. Biex ilment bħal din kienet fil-pussess tal-appellant fiż-żmien propizju, kienet tbiddel il-fatt li hu jiġi ssensjat?

... there could be a finding that the dismissal was consequential not unfair or that even if it was unfair, no loss was suffered by the employee, and therefore he is not entitled to compensation.

Selwyn Law of Employment 21st Edition para 18.45

Ir-rikorrenti jgħid li l-ilment tiegħu kien għall-mod kif ġie kklassifikat ma' dawk li ġew issensjati u jargumenta li dan kien żball u kellu jiġi kklassifikat ma' dawk li nżammu fl-impieg. Ir-rikorrenti jgħid li meta qabbel u pparaguna l-listi sab diversi differenzi fil-valuri abbinati ma' certu persuni li setgħu materjalment jagħmlu differenza għall-impieg tiegħu, fosthom li l-bdoti JM u EC kellhom valur ta' 1 fil-lista tal-1 ta' Lulju filwaqt abbinati valur ta' 0.3 fil-lista tad-9 ta' Lulju. L-istess għall-bdot EA minn valur ta' 0.5 jiżdied għal valur ta' 1 u l-bdot MM li minn valur ta' 1 jinżel għal valur ta' 0.4.

Ma' dan I-ALPA żžid li l-bdot SG kien medically grounded għall-aħħar sentejn u I-ALPA kellha diffikultà tifhem kif seta' kellu valur ta' 1 abbinat miegħu meta ma kien qed itajjar l-ebda ajruplan. Kien hemm ukoll dubbju dwar il-bdot AM li għalkemm kien impjegat tas-soċjetà kien qed iservi ta' CEO mal-Malta Med Air. Minkejja dan, xorta kien abbinat valur ta' 1 fil-listi mgħoddija. Ref sottomissjonijiet tar-rikorrenti para 34-35.

Ma' dan kien hemm ukoll l-uniku first officer li qatt sar kaptan u għalhekk kellu l-ogħla seniority li wkoll kellu jiġi konsidrat fil-full-time equivalent. Ref sottomissjonijiet tar-rikorrenti paragrafu 34. Ref sottomissjonijiet tas-soċjetà para 85.

Fis-sottomissjonijiet tagħha s-soċjetà f'paragrafu 96 tispjega d-diversi ċirkostanzi ta' certu bdoti li kellhom il-valur inqas minn wieħed u żžid f'paragrafu 97/98 li l-valur wieħed ta' bdot full-time ma jibqax l-istess diment illi l-kumpannija tibdel l-iskeda tagħha għax, f'dak il-każ, jew trid iżżejjid in-numru ta' piloti jew tnaqqas, skont il-bidla li ssir fl-iskeda. Dan ifisser illi 1.0 FTE huwa relattiv għall-iskeda li tkun qed topera l-kumpannija.

Iċ-ċirkostanzi personali ta' diversi bdoti kellhom effett fuq il-valuri abbinati, li allura rriżultaw dikrepanzi bejn il-lista tal-1 ta' Lulju u tad-9 ta' Lulju, 2020. Il-klassifika li kienet ibbażata fuq ir-regola tal-Last In First Out u anki fuq il-bumping down methodology kontemplat mill-ftiehim kollettiv huma sistemi li faċċi jinftieħmu. Imma, l-introduzzjoni tal-akkomodazzoni fiċ-ċirkostanzi personali ta' diversi bdoti kif ukoll l-esiġenzi korporattivi fl-allokazzjoni tas-sigħat ta' xogħol ta' bdoti f'hidma estrana għat-titjir tal-ajruplani, għamlet dak li kien sempliċi, kumplifikat.

Selwyn jispjega li:

The more vague and subjective the criteria, the greater is the need to consult with affected employees (Graham v ABF Ltd). It is the employer's responsibility to set up a fair system of selection, and to administer it fairly.

Selwyn Law of Employment 21st Edition para 18.55

Mhux il-kompetenza tat-Tribunal li jgħid kif għandhom jinħadmu kalkoli tekniċi u anqas ma hu se jgħid lis-soċjetà min kellu jiġi ssensjat u min le imma biss jekk is-soċjetà kinitx raġonevoli jew le meta ma għaddietx din l-informazzjoni qabel li s-sensi kienu effettivi. It-Tribunal ried ukoll jara jekk il-fatt li din l-informazzjoni li ma kinitx disponibbli għar-rikorrent wasslitx biex l-esponent ikun realment limitat milli jagħmel proposti biex isalva l-impjieg tiegħu.

The test essentially is not whether the employment tribunal agrees with the actual selection made by the employer, but whether the employer

acted reasonably. This is not the duty of the Tribunal to decide who they would have made redundant had they had to make the choice, but to ensure the management acts from genuine motives.

Selwyn Law of Employment 21st Edition para 18.60

Wara riflessjoni ta' dan, it-Tribunal jinnota li l-lista ta' dawk issensjati ma kinitx xi waħda semplici li ssegwi ordni semplici ta' sinjorità mingħajr ma jingħataw ġertu dettalji ta' informazzjoni, spjega u ġustifikazzjoni dwar il-valuri abbinati ma' certi individwi u allura l-loġika ta' kif saret il-klassifikazzjoni.

It-Tribunal jikkonkludi li dawn il-listi kellhom bżonn ġertu spjega biex wieħed jifhem ir-razzjonalità ta' kif ġew abbinati l-valuri u allura l-effett li kellhom fuq il-klassifikazzjoni finali. L-argument li s-soċjetà għaddiet lista ta' sinjorità u li l-kriterju użat kien il-last in first out u li dan kien konsistenti mal-klawsola tal-ftehim kollettiv, jgħid parti biss mill-istorja imma mhux il-parti rilevanti għall-każ quddiem it-Tribunal. Għalhekk it-talba għal spjega kienet leġittima u n-nuqqas ta' spjega min-naħha tas-soċjetà hija inkonsistenti ma' dak li qalet l-istess soċjetà appellata:

“li l-obbligu tal-kumpannija ġertament kien wieħed fejn min kien qed jiddiskuti fuq in-naħha l-oħra tal-mejda f’isem l-impiegati, jkollu l-informazzjoni li kellu bżonn biex jifhem x’kien qed isir.”

Sottomissionijiet tas-soċjetà para. 20.

Dan ifisser li informazzjoni dettaljata bħal dik mgħoddija fid-9 ta' Lulju, 2020 kienet rilevanti u materjali għal dawk il-bdoti fosthom ir-rikorrenti li kien fuq il-linja ta' bejn dawk li jinżammu fix-xogħol u dawk li jiġi ssensjati. Li kieku r-rikorrenti kien klassifikat wara l-post 70 kieku xorta kien ikun nuqqas li s-soċjetà ma għaddietx l-informazzjoni kollha iżda ma kienet tbiddel xejn mis-sitwazzjoni tar-rikorrenti. Imma f'dan il-każ ir-rikorrenti kien viċin ħafna mal-linja ta' dawk miżmuma fl-impieg u dawk issensjati fil-waqt li d-dubbji mressqa huma wkoll plawsibbli li kien jimmeritaw konsiderazzjoni mis-soċjetà.

Jekk dak li qalet is-soċjetà li l-informazzjoni mitluba kienet ottjenibbli sempliciment b'sorting b'mod awtomatiku allura għaliex is-soċjetà ma pprovdietx fil-ħin propizju l-informazzjoni li talbet l-ALPA? Din l-informazzjoni setgħet biss tiprovvdi verifikasi kredibbli tal-klassifika li għamlet is-soċjetà.

C the criterion for selection should not depend solely on the opinion of the person making the selection, but should be one which can be objectively checked.

Ref – Selwyn Law of Employment 21st Edition para 18.41

Wieħed irid ifakkar li l-liġi Kap. 452 titkellem minn informazzjoni rilevanti u mhux sempliċiment informazzjoni.

Huwa obbligu li l-prinċipal jgħaddi lir-rappreżentanti tal-ħaddiema l-informazzjoni rilevanti kollha.

Legislazzjoni sussidjarja 452.80.

Selwyn ikompli jżid li l-informazzjoni trid tkun adegwata li r-rappreżentanti tal-ħaddiema jkunu jistgħu jirrispondu għaliha.

True consultation involves giving adequate information to which those representatives can respond.

Selwyn Law of Employment 21st Edition para 18.83

Ma sewa xejn li s-soċjetà nhar id-9 ta' Lulju, 2020 infurmat lill-employee representatives li:

Should ALPA or any of its members have any questions or require any clarifications relating to the selection of specific individuals who have been made redundant, then the company would be happy to provide any explanations and/or clarifications required with the intention, as agreed during the meeting to resolve any such potentially perceived disagreements amicably with a view to avoiding unnecessary litigation. Ref 259 para 7.

L-ispjega u l-klarifikasi kellhom isiru qabel u mhux wara li saru s-sensji u kien dan in-nuqqas tas-soċjetà li ta l-lok għall-istess misunderstanding li s-soċjetà qalet li riedet tevita. Ref 259 para 6.

Mhux neċesarju li l-prinċipal jaqbel mal-proposti tal-unjin jew l-impiegat. Konsultazzjoni mhux bilfors twassal għal ftehim imma trid issir bl-intenzjoni li twassal għal ftehim. Għalhekk proċess ta' konsultazzjoni ġenwin irid ikun miftuħ għall-iskrutinju u l-kontabilità ta' dawk milquta u trasparenti bizzżejjed li anki meta l-partijiet ma jaqblux, xorta l-partijiet ikollhom rashom mistrieħha li d-deċiżjonijiet kienu ġenwini.

It-Tribunal jemmen li kemm-il darba principal ikollu risposti kredibbli għad-domandi leġittimi tal-impiegat dwar l-impieg tiegħu, prinċipal tipiku ma kien jiddejjaq xejn jagħti kopja, waqt il-perijodu ta' konsultazzjoni, tal-lista tad-9 ta' Lulju, 2020 u magħha l-ġustifikazzjonijiet neċesarji. Prinċipal tipiku kien juža lista bħal din biex isahħha il-kredibbilità tiegħu u s-sens ta' ġustizzja applikata fl-implementazzjoni ta' deċiżjonijiet diffiċċli bħal ma huma l-għotxi ta' sensji.

Lista finali li abbaži tagħha ġew mogħtija s-sensji kellha tkun miftuħha għall-iskrutinju tan-naħha l-oħra tal-mejda tan-negozjati. Dan iżid fl-importanza tiegħu meta jitqies li s-soċjetà hija entità pubblika u min imexxiha huwa l-gwardjan ta' assi pubbliċi u mhux is-sid.

Għaldaqstant kienet timmerita li din l-informazzjoni tingħata mis-soċjetà fiż-żmien propizju, iġifieri matul il-perijodu ta' konsultazzjoni, kien obbligu tas-soċjetà li tagħti l-kjarifiċi kollha neċċesarji qabel ma saru s-sensji u l-appellant kelleu raġun jilmenta li dan in-nuqqas żvantaġġajah serjament milli jagħmel l-argumenti tiegħu u jikkontribwixxi biex isalva l-impieg tiegħu.

Talba qħal kumpens

Ir-rikorrenti talab li t-tieni talba tad-dikjarazzjoni tal-Każ tiegħu m'għandix tintlaqa', madanakollu insista għal għoti ta' kumpens. Ref sottomissionijiet tar-rikorrenti para 58.

Hawn it-Tribunal ried iħares lejn it-telf reali li sofra l-appellant, l-opportunitajiet li jsib impieg ieħor adattat u anki dak li għamel l-appellant b'dawn l-opportunitajiet.

Ir-rikorrent kelleu karriera ta' kaptan tal-ajruplani li kien investa fiha żmien twil mill-2001 li tul l-istess perijodu qeda tajjeb u fedelment lis-soċjetà. Kelleu karriera ta' pożizzjoni li ġaddiem tipiku jkun kburi biha. Il-ħiliet tiegħu kienu marbuta spċificament ma' qasam spċjalizzat li f'pajjiż żgħir bħal Malta mhux faċli biex issib xogħol alternattiv tal-istess natura. Barra minn hekk dawn il-ħiliet mhux faċli jiġu trasferibbli infatti r-rikorrent kien ingaġġa fi programm ta' studju biex isib mistier ġdid.

Għalhekk meta r-rikorrenti intlaqat mis-sensja, din kienet ta' tbatija minn ġafna lati inkluż il-fatt li l-karriera tiegħu dehret li spicċat. Kienet sitwazzjoni simili għal dik ta' futboller profesjonist li meta wasal fl-aqwa tiegħu isofri incident fil-grawnd li żżommu milli jibqa' jilgħab.

Is-soċjetà targumenta li l-appellant kelleu l-opportunità tal-garanzija tax-xogħol mingħand il-Gvern liema garanzija toffri l-istess dħul għal dak li kelleu meta kien impiegat mas-soċjetà. Ref. sottomissionijiet tas-soċjetà para 167.

Dan it-Tribunal diġà spjega li tul in-negozjati s-soċjetà kellha d-dritt kollu ma tiddiskutix din il-garanzija tax-xogħol għaliex l-istess soċjetà ma kinitx parti minn dan l-arranġament. Tenut kont tal-fatt, is-soċjetà m'għandha ebda mertu għal din il-garanzija u għaldaqstant ma tistax tuża b'succcess dan il-fatt biex tagħmel każ għall-pożizzjoni tagħha. Madanakollu, it-Tribunal xorta ħares lejn din l-opportunità fl-

evalwazzjoni tiegħu tal-impenn tal-appellant biex isib xogħol alternattiv u anki biex inaqqas it-telf finanzjarju.

Primarjament din il-garanzija kienet tiggarantixxi kuntratt ta' impjieg għal żmien definit sa Dicembru 2022 mal-Gvern ta' Malta bi dħul komparabbi mas-salarju li l-appellant kelli mas-soċjetà appellata. Ir-rikorrent kien mitlub jagħti s-CV tiegħu lil Resource Support and Services Ltd erba' xħur wara li kien issensjat, ingħata draft ta' kuntratt ta' impjieg f'Novembru 2020 filwaqt li kien ukoll infurmat li kelli jirraporta fil-Lands Department. Ref folio 301-302 u 457. L-appellant talab xi kjarifiki u anki rrwol li se jingħata fil-Lands Department, liema tagħrif baqa' ma ngħatax. Ref folio 714 para 66.

Id-dħul finanzjarju huwa wieħed importanti iżda mhux għal kulħadd l-aktar importanti u fil-każ tal-apellant, il-karriera u l-opportunità li jkompli jtejjeb il-kompetenzi tiegħu fil-professjoni kienu iżjed importanti. Għalhekk it-Tribunal ġares lejn l-ittri mill-RSSL u anki d-draft Fixed Term Contract datat 13 ta' Novembru, 2020 Ref folio 457. F'dan il-kuntratt ta' xogħol ma jinstab l-ebda indikazzjoni ta' x'se tkun ir-rwol tal-apellant:

The employee hereby accepts and acknowledges that s/he could, throughout the term of this agreement and at the sole and exclusive discretion of the employer, be deployed to a Government owned entity and/or to a private partnership and/or to a private entity to perform duties at that same entity. Ref. folio 457

L-emejล tal-RSSL datata 6 ta' Novembru, 2020 lir-rikorrenti tinformah li d-deployment inizjali tiegħu sejkun il-Lands Department.

It-Tribunal hawn jistaqsi; kif l-impjegat sejkun jaf jekk iħossux kompetenti biex jagħmel ix-xogħol il-ġdid li sejkun mitlub jagħmel jekk anqas jaf x'inhu x-xogħol li sejkun inkarigat minnu? Il-ħaddiem għandu d-dritt ikun jaf liema xogħol se jagħmel biex ikollu l-libertà li jaċċetta jew le, l-impjieg.

Selwyn Law of Employment 21st Edition para 18.31

An employee does not act unreasonably in refusing to accept alternative employment if he feels he cannot achieve a satisfactory standard in the new post.

Li xi ħadd jaħseb li ħaddiem li jintlaqat mis-sensja jista' jintalab jiffirma kuntratt ta' xogħol mingħajr indikazzjoni tax-xogħol li sejkun qed jagħmel, huwa īnsieb żbaljat. Il-kuntratt tax-xogħol huwa l-Magna Carta tal-ħaddiema. L-impjegat għandu jkun f'pożizzjoni li jiftaħar bih il-kuntratt tax-xogħol għaliex dan id-dokument huwa marbut

direttamente mal-ħiliet u l-ħidma tal-istess persuna u allura jiddefinixxi b'mod wiesgħa l-personalità tal-ħaddiem partikolari. Dan kien nieqes mill-kuntratt ippreżentat fl-atti Ref folio 457 u għalhekk it-Tribunal jifhem u jaċċetta għaliex dan il-kuntratt ma kienx għażla plawsibbli għall-appellant.

It-Tribunal ma waqafx hawn imma ġħares lejn l-impenn tal-appellant biex isib xogħol alternattiv u mill-atti jidher li xtaq ikun wieħed mill-bdoti sħabu li bħalhom jingħażel biex jaħdem ma' Med Air imma ma ntgħażilx. Ipprova wkoll jaħdem mal-Malta Transport fejn bdoti oħra kollegi kienu ingaġġati imma r-rikorrenti għal darb'oħra ma kienx magħżul. Ref folio 714 para 68.

Minkejja dan l-appellant kien bagħat diversi applikazzjonijiet għal pozizzjonijiet fis-suq tax-xogħol u żamm kuntatt kontinwu mal-JobsPlus għal xi opportunità valida għalihi imma bla suċċess. F'dan il-perijodu l-appellant anke beda kors ta' studju biex iwessa l-opportunitajiet għalihi. Ref folio MDG 37-38.

Finalment l-appellant sab xogħol ta' bdot mal-WIZZ AIR li għalkemm ma kienx joffri l-istess kundizzjonijiet vantaġġużi li kellu mas-soċjetà appellata kien jirrispekkja l-professjoni ta' bdot u l-ħiliet li għalihom kien imħarreġ. L-appellant ha din l-opportunità li waslet f'Settembru tal-2021. Ref folio 905. It-Tribunal jemmen li kieku din l-opportunità qiegħi qabel kien jeħodha qabel ukoll.

Il-ftuħ tal-applikazzjonijiet għal bdoti, mis-soċjetà appellata, sena u nofs wara li ngħataw is-sensji qiegħi tard wisq biex ħaddiem professjoni li sadanittant integra ruħħu ma' kumpannija oħra, jikkonsidrahom.

Fic-ċirkostanzi, ir-rikorrenti għamel dak li ħaddiem għaqli u li jħares l-iżvilupp tal-karriera tiegħi kien jagħmel.”

L-Appell

13. Fir-rikors tal-appell imressaq fl-4 ta' Marzu, 2024, ir-rikorrent talab lil din il-Qorti jogħġogħa tilqa' l-appell intavolat minnu, billi tbiddel, tvarja u tirriforma d-deċiżjoni appellata, u filwaqt li tikkonferma dik il-parti tad-deċiżjoni li permezz tagħha t-Tribunal iddeċċieda li t-tkeċċija tiegħi mill-impieg ma kinitx waħda ġusta, tirriformaha u tibdilha billi tillikwida hija stess kumpens abbaži tal-provi

u tar-riżultanti probatorji relattivi, fid-dawl tal-aggravji u tal-konsiderazzjonijiet suesposti, bl-ispejjeż taż-żewġ istanzi a karigu tas-soċjetà appellata.

14. L-appellant qal li huwa ħassu aggravat bil-parti tad-deċiżjoni fejn ġie llikwidat il-kumpens li għandu jithallas lilu, u għalhekk qiegħed jintavola appell abbaži tal-artikolu 82(3) tal-Kap. 452. L-appellant spjega li l-aggravju tiegħu jikkonsisti fil-fatt li t-Tribunal naqas milli japplika, jew applika ħażin, il-kontenut tal-artikolu 81(2) (a) tal-Kap. 452, u dan billi naqas milli jistabbilixxi ammont ta' kumpens abbaži tad-danni reali u telfien li bata l-ħaddiem li ġie mkeċċi, kif ukoll cirkostanzi oħra, bħall-età, is-snajja' tal-ħaddiem li jistgħu jaffettwaw il-potenzjal tal-impieg ta' dak il-ħaddiem. L-appellant spjega li appell intavolat in konnessjoni mal-proċess adoperat mit-Tribunal fir-rigward tal-likwidazzjoni tal-kumpens, huwa appell fuq punti ta' li ġi *ai termini* tal-artikolu 82(3) tal-Kap. 452 tal-Liġijiet ta' Malta. L-appellant kompla jgħid li l-ġurisprudenza in materja ma tħalli ebda dubju li t-Tribunal Industrijali għandu obbligu legali impost fuqu sabiex iqis u japplika l-kriterji elenkti fl-artikolu 81(2)(a) tal-Kap. 452. L-appellant spjega li minkejja li t-Tribunal fid-deċiżjoni appellata, qal li qies it-telf reali soffert minnu, dan m'għamel l-ebda riferiment għall-provi prodotti minnu in konnessjoni mad-danni materjali reklamati minnu. L-appellant qal li huwa għamel riassunt ta' dawn il-provi fin-nota ta' sottomissjonijiet tiegħu, fejn spjega li kien hemm nefqa ta' €1,800 kull xahar għal certu perijodu in konnessjoni mar-rilokazzjoni tiegħu ġewwa il-Maċedonja ta' Fuq. Qal li hemm ukoll spejjeż li jammontantaw għal €2,688, li huwa ser ikollu jonfoq sabiex jagħmel tajjeb għall-benefiċċji li tilef b'konsegwenza diretta tat-terminazzjoni tal-impieg tiegħu mas-soċjetà intimata, konsistenti f'assigurazzjoni fuq il-ħajja, assigurazzjoni privata tas-saħħha, it-telf tal-assigurazzjoni fuq il-liċenzja, u l-Class

1 Licence Medical Expenses. Qal li sabiex l-effetti ta' dawn il-benefiċċji jibqgħu fis-seħħi, huwa kllu jħallas ċerti spejjeż b'mod regolari. Qal ukoll li s-soċjetà intimata naqset li tikkontrasta u xxejjen il-provi ppreżentati minnu f'dan ir-riġward, u għalhekk it-Tribunal kllu jasal għall-konklużjoni li dawn l-ammonti ġew debitament ippruvati.

15. L-appellant qal ukoll li huwa diffiċli għalihi jifhem b'liema mod it-Tribunal illikwida l-kumpens li ġie deċiż li għandu jithallas lilu. Qal li filwaqt li t-Tribunal irrikonoxxa li fil-preżent huwa qiegħed jirċievi salarju ta' €80,694 fl-impieg il-ġdid tiegħi ma' Wizz Air, jiġifieri €31,600 fis-sena inqas mis-salarju globali annwu li kien jirċievi mill-impieg tiegħi mas-soċjetà appellata, it-Tribunal Industrijali ma pprovda l-ebda spjegazzjoni għaliex illikwida biss kumpens ta' €80,649, li huwa ekwivalenti għal sena salarju ma' Wizz Air, minflok per eżempju, illikwida kumpens ekwivalenti għal sena salarju li huwa kllu mas-soċjetà appellata. Qal li l-kumpens rappreżentanti t-telf ta' introjtu bejn Settembru 2020 u Settembru 2021, čjoé l-ewwel xahar meta huwa beda jirċievi salarju mensili minn Wizz Air, kllu jkun ekwivalenti għas-salarju annwu li kien jirċievi mis-soċjetà appellata, għall-ammont totali ta' €112,294. Qal li kieku mhux għall-fatt li l-impieg tiegħi ġie tterminat, dan kien l-ammont li huwa kien jirċievi. Qal ukoll li t-Tribunal naqas milli jikkunsidra t-telf ta' qligħ li huwa ġarrab b'konsegwenza tat-terminazzjoni tal-impieg tiegħi. Spjega li bl-ebda mod ma jista' jingħad li l-likwidazzjoni tal-kumpens f'ammont li huwa ekwivalenti għal sena paga tal-impieg il-ġdid tiegħi, ma jistax jingħad li jirrispekkja t-telf li huwa sofra u li ser jibqa' jsorri fis-snini li ġejjin. L-appellant saħaq li, minbarra li naqas milli jakkordalu kumpens li bħala minimu jirrispekkja telf annwu ta' €31,600, it-Tribunal naqas milli jqis u jillikwida kumpens li jirrispekkja ammont

rappreżentanti l-awmenti annwi li l-appellant kien intitolat għalihom abbaži tal-Appendiċi G tal-Ftehim Kollettiv li kieku l-impieg tiegħu ma ġiex itterminat, ammont rappreżentanti *Long Service Bonus* taħt il-klawsola 23 tal-Ftehim Kollettiv, u l-possibilità li l-appellant jibbenfika minn *Early Retirement Scheme* taħt l-listess Ftehim Kollettiv, liema ammonti jlaħħqu l-ħames mijja u tnejn u tmenin elf, ħames mijja u erbgħa u tmenin Euro (€582,584). Qal li għalhekk għandu jirriżulta b'mod ċar li l-ammont ta' tmenin elf, sitt mijja u erbgħa u disghin Euro (€80,694), ma jirrispekkjax id-danni realment sofferti minnu konsegwenza tat-terminazzjoni ingūsta tal-impieg tiegħu. L-appellant qal ukoll li għall-kuntrarju ta' dak deċiż mit-Tribunal Industrijali, kwalunkwe ammont likwidat minn din il-Qorti tal-Appell, għandu jitqies bħala dovut u esigibbli b'mod immedjat, sabiex jiġi mminimizzat l-impatt derivanti mit-terminazzjoni tal-impieg tiegħu.

Ir-Risposta tal-Appell

16. Is-soċjetà appellata wieġbet fl-ewwel lok, li hija ressget appell separat dwar id-deċiżjoni appellata, għaliex fil-fehma tagħha l-konklużjoni li l-appellant tkeċċa mill-impieg ingħustament, hija bbażata fuq konsiderazzjonijiet żbaljati tal-ligi, għaliex ma jaqgħux fil-parametri tal-ligi. B'żieda ma' dan, qalet li filwaqt li taqbel li teżisti nuqqas ta' motivazzjoni dwar il-mod kif it-Tribunal wasal għall-ammont tal-kumpens, fl-istess waqt id-deċiżjoni hija nieqsa mir-*ratio* li wieħed jistenna, jew tal-anqas minn spjegazzjoni tal-korrelazzjoni mal-parametri dwar il-likwidazzjoni ta' kumpens, kif indikati fl-artikolu 81(2) tal-Kap. 452. Qalet li l-appellant donnu mhux interessat fil-mod ta' kif it-Tribunal wasal għaċ-ċifra, u qiegħed jitlob lil din il-Qorti tissindika l-fatti u tasal għall-ammont hi, minflok

tordna li l-atti jintbagħtu lura quddiem it-Tribunal sabiex dan jagħti spjegazzjoni dwar kif wasal għall-kumpens. Qalet ukoll li fil-fehma tagħha, ir-rikors tal-appell huwa null u bla effett.

17. Is-soċjetà intimata qalet li l-aggravju m'huwa bbażat fuq l-ebda punt ta' liġi, iżda fuq nuqqas ta' qbil mal-komputazzjoni tal-kumpens. Qalet li l-prassi hija li l-likwidazzjoni tal-kumpens hija mħollija fl-arbitriju dikrezzjonali tat-Tribunal, peress li t-Tribunal ikun sema' x-xhieda u evalwa x-xhieda fil-kuntest tal-kawża, u jinsab f'pozizzjoni unika li jiddeċiedi skont il-fatti. Qalet li sakemm il-likwidazzjoni ma tkunx sproporzjonata jew irraġonevoli, il-Qorti tal-Appell m'għandhiex tiddipartixxi mill-konklużjoni tat-Tribunal fir-rigward. Qalet ukoll li l-indikaturi li abbaži tagħhom it-Tribunal għandu jillikwida d-danni fl-artikolu 81(2) tal-Kap. 452 mhumiex eżawrjenti, u l-liġi ma timponi ebda limitu u tagħti diskrezzjoni lit-Tribunal sabiex jillikwida l-ammont purament abbaži tal-apprezzament tal-fatti li jagħmel. Is-soċjetà appellata qalet li l-apprezzament tal-fatti mit-Tribunal jaqa' barra mill-kompetenza ta' din il-Qorti, imma l-Qorti għandha poter tindaga jekk fl-isfond tal-provi kollha prodotti, it-Tribunal irrispettax il-prinċipiji magħrufa fil-liġi dwar tali kwistjoni kif interpretati u applikati mill-Qrati, čioé jekk saritx applikazzjoni korretta tal-punti ta' dritt għaċ-ċirkostanzi partikolari tal-każ. Is-soċjetà intimata qalet li minkejja dan, l-appellant jistrieħ fuq is-sentenza fl-ismijiet **Carmel Borg vs. Malta Public Transport** sabiex jiġġustifika t-talba tiegħu li tkun din il-Qorti li tifli mill-ġdid u tirrevedi l-ammont a vantaġġ tiegħu. Is-soċjetà intimata qalet li t-Tribunal għandu r-responsabbilità li jara li l-ammont ikun ibbażat fuq dawk il-konsiderazzjonijiet li jwassluh jikkonkludi favur min qiegħed jilmenta, u li jispjega kif wasal għall-ammont, peress li dan għandu jirrifletti dwar il-

konsiderazzjonijiet li jirriżultaw f'danni reali u/jew futuri. Qalet li f'dan il-każ m'hemmx l-isproporzjon li teħtieg il-liġi sabiex dan l-eżerċizzju jsir mill-ġdid. Is-soċjetà appellata qalet li l-proċedura li għandha tiġi adoperata fil-każ odjern, hija li l-atti jintbagħtu lura lit-Tribunal sabiex dan jagħti spjegazzjoni xierqa ta' kif wasal għall-konklużjoni tiegħi, u *semmai* ikun hemm baži ta' appell f'dak l-istadju, jekk jintwera li kien hemm nuqqas ta' osservanza tal-liġi min-naħha tat-Tribunal sabiex dan wasal għall-konklużjoni tiegħi.

18. Is-soċjetà appellata qalet li filwaqt li t-Tribunal għandu jqis id-danni u t-telfien reali li jkun bata ġaddiem li jkun ġie mkeċċi mingħajr kawża ġusta, huwa paċifiku wkoll li t-Tribunal għandu jqis fatturi bħal ma huwa d-dmir tal-impjegat li jimmitiga t-telf, u fatturi oħra li jistgħu jimmitigaw id-danni. Qalet li għalhekk id-diskrezzjoni tat-Tribunal trid tkun eżerċitata b'mod raġonevoli, u li tagħmel sens fiċ-ċirkostanzi tal-każ. Qalet li l-appellant ingħata kumpens fl-ammont ta' €80,694, u waqt li hemm qbil li t-Tribunal naqas milli jimmotiva d-deċiżjoni tiegħi, l-appellant lanqas ma jista' jgħid li dan huwa kumpens sproporzjonat jew li mhux raġonevoli. Qalet li l-appellant ingħata l-ekwivalenti ta' sena paga ma' Wizz Air, u jekk wieħed kellu jnaqqas it-taxxa u l-kontribuzzjonijiet tas-sigurtà soċjali mis-salarju gross li l-appellant kellu meta kien fl-impjieg magħha, xorta waħda spicċa ħa kumpens li huwa aktar minn sena paga. Qalet li mhux minnu li t-Tribunal ma ħa l-ebda konjizzjoni tal-provi miġjuba mill-appellant in konnessjoni mad-danni sofferti minnu, u hija l-pretensjoni tal-appellant għal kumpens li jeċċedi n-nofs miljun Euro li hija sproporzjonata u irraġonevoli. Is-soċjetà appellata qalet li l-appellant qiegħed isostni li kien hemm apprezzament żbaljat tal-fatti li wasslu lit-Tribunal għall-konklużjoni żbaljata fir-rigward tad-

danni, u din hija kwistjoni li tittratta purament il-mertu tal-każ, u l-apprezzament tal-fatti li dwarhom għandu kompetenza esklussiva t-Tribunal.

19. Is-soċjetà appellata qalet li fil-każ odjern, it-Tribunal ikkonkluda li għalkemm kien hemm raġuni valida għas-sensji, kien hemm tkeċċija ingusta abbaži tar-Regolamenti dwar Sensji Kollettivi (Harsien tal-Impjieg) (Ligi Sussidjarja 452.80) u r-Regolamenti dwar id-Dritt Għal Informazzjoni u Konsultazzjoni mal-Impjegati (Ligi Sussidjarja 452.96). Qalet li dan huwa wieħed mill-punti ta' dritt li fuqhom hija ssejjes l-appell tagħha. Is-soċjetà appellata qalet li fuq baži legali, ma jirriżultax li l-appellant tkeċċa inġustament, u għalhekk it-Tribunal qatt ma kelleu jasal għal-likwidazzjoni tad-danni. Qalet ukoll li l-appellant kelleu garanzija ta' impjieg mal-Gvern, li permezz tagħha huwa kien intitolat għall-istess *take home pay* li kelleu magħha. Qalet li l-appellant ma kien isofri l-ebda dannu li kieku għamel bħal sħabu, u aċċetta l-impjieg offrut abbaži ta' din il-garanzija. Qalet li fis-sena li matulha l-appellant kien mingħajr impjieg, dan baqa' d-dar ifittex xogħol ta' bdot fi żmien meta l-industrija tal-avjazzjoni ffit kellha opportunitajiet x'toffri f'dan il-qasam, sakemm sab xogħol ma' Wizz Air. Qalet li kieku l-appellant aċċetta l-offerta li saritlu minn Resource Support and Services Limited, huwa kien jitħallas tal-ħin tiegħu *ai termini* tal-garanzija tax-xogħol, u kien ixejjen it-telf li jgħid li sofra.

20. Is-soċjetà appellata qalet li kien jinkombi fuq l-appellant li jipprova x'danni sofra, u għat-Tribunal biex jiddeċiedi abbaži tal-provi li kelleu quddiemu. Qalet li l-appellant kelleu dmir jimmitiga t-telf li jgħid li sofra kemm jista' jkun, obbligu li l-appellant naqas sew minnu. Is-soċjetà appellata qalet li l-appellant baqa' jinsisti li jfittex impjieg bħala kaptan, meta kienu waqfu t-titjiriet

internazzjonali kważi għal kollox, u għalhekk minkejja li f'ċirkostanzi normali wieħed jista' jifhem li impjegat jistenna sakemm verament isib ix-xogħol li jaspira għaliex, dawn ma kinux ċirkostanzi normali. Qalet li hija m'għandhiex tinżamm responsabbi għall-aġir tal-appellant.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

21. Din il-Qorti sejra tgħaddi sabiex tikkunsidra l-aggravju mressaq mill-appellant fir-rikors tal-appell tiegħi, u dan fid-dawl tal-konsiderazzjonijiet magħmula mit-Tribunal fis-sentenza appellata, u tas-sottomissionijiet li saru mis-soċjetà appellata.

L-Aggravju: [Il-likwidazzjoni tal-kumpens li għamel it-Tribunal ma tirrispekkjax l-artikolu 81(2)(a) tal-Kap. 452 tal-Ligijiet ta' Malta]

22. L-appellant jgħid li filwaqt li huwa jaqbel mad-deċiżjoni appellata, li l-impieg tiegħi mas-soċjetà appellata ġie tterminat inġustament, huwa ma jaqbilx mal-mod kif it-Tribunal wasal għal-likwidazzjoni tal-kumpens li għandu jitħallas lilu, u dan għaliex it-Tribunal naqas milli jimxi mad-dispożizzjonijiet tal-artikolu 81(2)(a) tal-Kap. 452 tal-Ligijiet ta' Malta. L-appellant jgħid li l-kumpens li wasal għaliex it-Tribunal mhux ibbażat fuq id-danni reali sofferti minnu, u t-Tribunal naqas milli jieħu konsiderazzjoni tad-danni li huwa spjega li sofra, partikolarment in vista tal-fatt li biex jaħdem kellu jirriżloka f'pajjiż li mhux membru tal-Unjoni Ewropea, kif ukoll in vista tal-fatt li huwa tilef ammont konsiderevoli ta' benefiċċji li kien igawdi mas-soċjetà appellata, u li issa jrid

jagħmel tajjeb għalihom hu. Jgħid ukoll li t-Tribunal naqas milli jsemmi fatturi oħra bħall-età tiegħu, u s-snajja' tiegħu li jistgħu jaffettwaw il-potenzjal tal-impieg tiegħu, u finalment illikwida ammont ta' kumpens li huwa ekwivalenti għal sena salarju mas-soċjetà Wizz Air, fejn qiegħed jaħdem fil-preżent. Qal li l-aspettattiva tiegħu għall-ħlas ta' kumpens kienet ferm ogħla minn hekk, u ta-d-dettalji dwar dan.

23. Il-Qorti tibda billi tirrileva li hija m'għandhiex il-vires biex tillikwida xi forma ta' kumpens li għandu jitħallas lil min jitkeċċa mill-impieg inġustament. Barra minnhekk, għalkemm is-soċjetà appellata tgħid li r-rikors tal-appell tal-appellant huwa null u invalidu għaliex ma sarx fuq punt ta' ligi, l-aggravju tal-appellant fil-fatt huwa li t-Tribunal naqas milli josserva d-dispożizzjonijiet tal-ligi meta ġie biex jiffissa l-kumpens li għandu jitħallas lilu. L-artikolu 81(2)(a) tal-Kap. 452jgħid illi:

“81(2)(a) Meta, fuq ilment magħmul skont l-artikolu 75, it-Tribunal isib li r-raġunijiet għall-ilment ikunu bbażati tajjeb –

(a) f'kaži ta' tkeċċija mingħajr kawża ġusta, jekk ma jkunx hemm talba speċifika biex jerġa' jidħol fl-impieg jew biex jerġa' jiġi impjegat, jew it-Tribunal jiddeċiedi li ma għandux jagħmel ordni biex jerġa' jidħol fl-impieg jew jerġa' jiġi impjegat kif intqal qabel, it-Tribunal għandu jagħti sentenza ta' kumpens, li għandha titħallas mill-principal lil min jagħmel l-ilment, rigward it-tkeċċija:

Iżda, meta jistabbilixxi l-ammont ta' dak il-kumpens it-Tribunal għandu jqis id-danni reali u telfien li jkun bata l-ħaddiem li jkun ġie mkeċċi mingħajr kawża ġusta kif ukoll ċirkostanzi oħra, inklużi l-età u s-snajja' tal-ħaddiem li jistgħu jaffettwaw il-potenzjal tal-impieg ta' dak il-ħaddiem;”

24. Minn qari tal-parti tad-deċiżjoni appellata fejn ġie likwidat il-kumpens li għandu jitħallas lill-appellant, joħroġ ċar li din il-parti tad-deċiżjoni la hija

motivata u lanqas m'hija dettaljata biżżejjed biex il-Qorti jista' jkollha s-serħan tal-moħħ meħtieġ li l-artikolu 81(2)(a) tal-Kap. 452 ġie segwit mit-Tribunal fil-każ odjern. Il-fatt li l-kumpens akkordat mit-Tribunal huwa ekwivalenti għal sena salarju li l-appellant qiegħed attwalment jirċievi mill-impjieg tiegħu ma' Wizz Air, mingħajr ebda spjega ulterjuri dwar għalfejn huwa dan l-ammont li t-Tribunal iqis li huwa kumpens ġust li għandu jitħallas lill-appellant, meta wieħed iqis it-tul ta' żmien li huwa dam mingħajr impjieg meta l-industrija tal-avjazzjoni kienet għaddejja minn kriżi, il-fatt li l-appellant kellu jirriloka lejn pajjiż li mhux Membru tal-Unjoni Ewropea biex seta' jibqa' jaħdem bħala bdot, u ma jitlifx il-liċenzja u ħafna sigħat ta' titjur li kellu akkumulati, u li bis-saħħha tagħhom huwa seta' javvanza fl-karriera tiegħu fl-avjazzjoni, it-telf ta' benefiċċji li huwa kien igawdi meta kien impjegat mas-soċjetà appellata, u l-fatt li huwa sofra tnaqqis drastiku fis-salarju mhux biss għall-ewwel ftit xhur tal-impjieg tiegħu mal-kumpannija l-ġdida li qiegħda timpjegħah magħha, imma anki għall-futur prevedibbli, huma kollha fatturi li t-Tribunal injora meta llikwidha kumpens ta' €80,694. Il-Qorti tqis li dawn huma kollha fatturi li t-Tribunal kellu jieħu konjizzjoni tagħhom fil-konsiderazzjonijiet tiegħu.

25. Din il-Qorti sejra tagħmel riferiment għall-insenjament li joħrog mill-ġurisprudenza fir-rigward tat-talba li qiegħed jagħmel l-appellant, sabiex tkun din il-Qorti li tillikwidha l-kumpens li għandu jitħallas lilu. Hekk per eżempju, fis-sentenza fl-ismijiet **Peter Spiteri vs. Xuereb Glass Co. Ltd.**¹, ingħad illi:

"Ibda biex il-liġi speċjali applikabbli ma tipprovdi imkien regoli fissi dwar l-ammont tal-kumpens. Tillimita ruħha fil-proviso tal-Artikolu 81(2) tal-Att biex tippreċiża certi kriterji li għandhom jittieħdu in konsiderazzjoni għall-istabbilizzar tal-ammont tal-

¹ Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri), 10.10. 2005.

kumpens. Jigifieri “it-Tribunal għandu jqis id-danni reali u telfien li jkun bata l-ħaddiem li jkun ġie mkeċċi mingħajr kawża ġusta, kif ukoll čirkostanzi oħra, inkluži l-letta u s-snajja’ tal-ħaddiem li jistgħu jaftettwaw il-potenzjal tal-impieg ta’ dak il-ħaddiem”;

Minn dan hu deżumibbli li l-iffissar tal-ammont tal-kumpens hu rimess għall-arbitriju tat-Tribunal. Arbitriju dan, li hu mistenni wkoll, u dejjem li jkun wieħed boni viri, bażat fuq apprezzament ekwu skont il-mudell solitu tal-bonus paterfamilias. Tali apprezzament ekwu jimplika ġudizzju li jżomm qies taċ-ċirkostanzi fattwali kollha u rikonċiljat mal-eżerċizzju korrett ta’ poteri tat-Tribunal, fl-ambitu wkoll tad-dispost appena aċċennat.”

26. Fis-sentenza fl-ismijiet **Saviour Sammut Alessi vs. Auto Sales Limited², ingħad illi:**

“Fl-artikolu 81(2) (a) tal-Kap. 452 il-ligi tipprovd indikaturi ta’ dak li t-Tribunal kellu jieħu in konsiderazzjoni fil-fissazzjoni tal-kumpens imma imbagħad thalli f’idejn l-istess Tribunal li hekk jillikwida u jiddetermina l-istess kumpens. Kemm kellu jkun dan il-kumpens mhux sindakabbli minn din il-Qorti, una volta li t-Tribunal ikun deherlu li kienu jeżistu raġunijiet biżżejjed biex jillikwida l-kumpens fis-somma ffissata minnu. Huwa veru li tali likwidazzjoni tista’ forsi titqies a prima vista esaġerata iżda b’daqshekk ma jfissirx illi t-Tribunal injora indikaturi prefissi mil-ligi, u li, del resto, ma jidhirx li huma għal kollox eżawrjenti. Kollox ma kollox, imbagħad, ma jidhirx li t-Tribunal eżerċita l-poter diskrezzjonali tiegħu fl-iffissar ta’ dan il-kumpens b’mod manifestement inekwu u sproporzjonat. Mhux il-każ allura li, kif mitlub, din il-Qorti tkħassar l-ordni ta’ kumpens jew li timmodifika l-kwantum tal-istess kumpens.”

27. Din il-Qorti tqis li l-ammont likwidat mit-Tribunal bħala kumpens mit-Triunal, ma jidhirx li jirrifletti id-danni li attwalment sofra l-appellant riżultat tat-tkeċċija nġusta. Hawnhekk il-Qorti tagħmel riferiment wkoll għal dak li ngħad fis-sentenza fl-ismijiet **Publius Davison vs. De La Rue Currency and Security Print Limited³:**

² 19.10.2005.

³ 23.04.2018.

“... Ir-rikorrent tkeċċa inġustament u għandu jedd jirċievi kumpens li jkun jirrifletti t-telf li sofra b’konsegwenza tad-deċiżjoni hażina li ħa l-prinċipal. Il-qorti ma tara l-ebda raġuni għalfejn każijiet ta’ tkeċċija inġusta għandhom jiġu trattati b’mod differenti minn każijiet oħra fejn l-attur ikollu jedd jippretendi d-danni. Il-liġi hi čara dwar dak li t-Tribunal għandu jikkunsidra meta jillikwida l-kumpens u meta t-Tribunal ikun qiegħed jeżerċita d-diskrezzjoni għandu jispjega b’mod ċar u li jiftiehem kif u għalfejn illikwida s-somma li jikkundanna lill-prinċipal iħallas. Id-diskrezzjoni ma tfissirx li t-Tribunal jista’ jaqbad u jillikwida ammont li jkun. Fejn ikun hemm prova li l-impiegat ikun sofra d-danni, allura għandu jedd li jippretendi t-telf li jkun sofra.

26. Ovvjament min-naħha l-oħra t-Tribunal għandu wkoll jieħu in konsiderazzjoni ċirkostanzi bħad-dmir tal-impiegat li jimmitiga t-telf u kontributorjetà fil-kondotta li tkun wasslet għat-tkeċċija. Hawn tidħol id-diskrezzjoni. Madankollu t-Tribunal m’għandux ifajjar cifra mingħajr motivazzjoni. Hu fatt li t-Tribunal għandu diskrezzjoni, però din trid tkun eżerċitata b’mod raġonevoli u li tagħmel sens fiċ-ċirkostanzi partikolari ta’ kull każ u d-deċiżjoni tkun motivata.”

28. Il-Qorti għal darb'oħra tirrileva li hija m'għandhiex il-vires sabiex tillikwida hija stess il-kumpens li għandu jitħallas lill-appellant, u għalhekk ser tibgħat l-atti lura quddiem it-Tribunal, sabiex il-kwantum tal-kumpens jiġi deċiż skont il-liġi. Tidderiegi lit-Tribunal sabiex mhux biss jimmotiva d-deċiżjoni tiegħi firrigward tal-kumpens li għandu jiġi likwidat, iżda jikkunsidra wkoll dak li qiegħed jiġi deċiż f'din l-istanza, u jara hemmx lok fejn il-kumpens iffissat jiġi rivedut għal ammont li jkun iqarreb kemm jista’ jkun it-telf li attwalment ġarrab l-appellant.

Decide

Għar-raġunijiet premessi, il-Qorti taqta’ u tiddeċiedi l-appell odjern, billi tilqgħu, u filwaqt li tikkonferma dik il-parti tad-deċiżjoni appellata li permezz tagħha t-Tribunal iddeċieda li t-tkeċċija tiegħi mill-impiegat ma kinitx waħda ġusta, tordna li l-atti jintbagħtu lura quddiem it-Tribunal sabiex dan jiddeċiedi l-kwistjoni dwar il-kumpens li għandu jitħallas lill-appellant skont il-liġi.

L-ispejjeż għandhom ikunu a karigu tas-soċjetà appellata.

Moqrija.

Onor. Dr Lawrence Mintoff LL.D.

Imħallef

Rosemarie Calleja

Deputat Registratur